

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	<b>Sprawozdanie za rok 2024</b>
<i>Egzamin:</i>	<b>Egzamin maturalny</b>
<i>Przedmiot:</i>	<b>Wiedza o społeczeństwie</b>
<i>Poziom:</i>	<b>Poziom rozszerzony</b>
<i>Termin egzaminu:</i>	10 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

**Opracowanie**

dr hab. Piotr Załęski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Barbara Andrzejewska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)

**Redakcja**

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

**Opracowanie techniczne**

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

**Współpraca**

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie \*

ul. Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno

tel. (32) 784 16 00, 784 16 08

e-mail: [sekretariat@oke.jaworzno.pl](mailto:sekretariat@oke.jaworzno.pl)

[www.oke.jaworzno.pl](http://www.oke.jaworzno.pl)

\*Sporządzono w oparciu o „Sprawozdanie za rok 2024 – Wiedza o społeczeństwie”  
opracowane w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie.

**Spis treści**

Opis arkusza maturalnego .....	4
Dane dotyczące populacji zdających .....	5
Przebieg egzaminu .....	6
Podstawowe dane statystyczne .....	7
Komentarz .....	19
Wnioski i rekomendacje .....	25

## Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie został przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.<sup>1</sup>

Arkusz egzaminacyjny z wiedzy o społeczeństwie poza zadaniami rozszerzonej odpowiedzi składał się z 18 wiązek zadań: 14 wiązek dwuzadaniowych, trzech – trzyzadaniowych i jednej – czterozadaniowej. Za rozwiązanie części testowej arkusza można było uzyskać 48 punktów, a za realizację dwóch zadań rozszerzonej odpowiedzi – 12 punktów (5 punktów za zadanie RO: pismo formalne i 7 punktów za zadanie RO: wypowiedź argumentacyjna). 10 zadań (łącznie 10 punktów) było zadaniami zamkniętymi (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz), natomiast pozostałe 31 zadań testowych było zadaniami otwartymi krótkiej odpowiedzi lub z luką (łącznie 38 punktów).

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać zatem maksymalnie 60 punktów. Podczas rozwiązywania zadań można było korzystać z kalkulatora prostego. Do każdej wiązki zadań testowych oraz do obu zadań rozszerzonej odpowiedzi dołączono materiał źródłowy.

Treści każdego z bloków w nauczaniu WoS-u zostały uwzględnione, przy tym najwięcej zadań dotyczyło (w głównym stopniu) bloków *Człowiek i społeczeństwo*, *Państwo i polityka*, a najwięcej punktów można było uzyskać za zadania związane (przede wszystkim) z tym pierwszym blokiem:

- *Człowiek i społeczeństwo* – 12 zadań testowych (zad.: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 4.1., 5.1., 5.2., 6.1., 6.2. i 7.2.) oraz zadanie RO: wypowiedź argumentacyjna – zad. 20. (łącznie 21 punktów);
- *Państwo i polityka* – 13 zadań testowych: 8.1., 8.2., 8.3., 9.1., 9.2., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12.1., 12.2., 12.3., 13.1. i 13.2. (łącznie 17 punktów);
- *Prawo i prawa człowieka* – 7 zadań testowych (zad.: 14.1., 14.2., 15.1., 15.2., i 17.2.) oraz zadanie RO: pismo formalne – zad. 19. (łącznie 12 punktów);
- *Zagadnienia międzynarodowe* – 10 zadań testowych: 4.2., 7.1., 16.1., 16.2., 16.3., 17.1., 17.3., 17.4., 18.1. i 18.2. (łącznie 11 punktów).

Większość zadań sprawdzała więcej niż jeden obszar wymagań ogólnych (27 zadań – 2 obszary, a 3 i 4 obszary po dwa zadania). 29 zadań dotyczyło zarówno obszaru wiedza i rozumienie, jak i obszaru wykorzystanie i tworzenie informacji (przy tym 4 z nich nie tylko tych dwóch obszarów). W związku z powyższym wybrano do każdego zadania jedno wymaganie ogólne realizowane w największym stopniu:

- Wiedza i rozumienie* – zadania: 1.1., 2.1., 4.1., 5.1., 5.2., 6.2., 7.1., 8.2., 8.3., 9.1., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12.1., 12.2., 12.3., 13.1., 13.2., 14.2., 15.1., 15.2., 16.1., 16.3., 17.1., 17.2., 17.3., 17.4., 18.1. i 18.2. (łącznie 36 punktów);
- Wykorzystanie i tworzenie informacji* – zadania: 2.2., 3.1., 3.2., 7.2., 8.1., 9.2., 16.2. i 20. (łącznie 14 punktów);
- Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów* – zadania: 1.2., 4.2., 6.1. i 14.1. (łącznie 5 punktów);
- Komunikowanie i współdziałanie* – zadanie 19. (5 punktów).

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

## Dane dotyczące populacji zdających

**TABELA 1.** ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM\*

Liczba zdających		1280
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	963
	z techników	308
	z branżowych szkół II stopnia	9
	ze szkół na wsi	27
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	59
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	438
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	756
	ze szkół publicznych	1148
	ze szkół niepublicznych	132
	kobiety	762
	mężczyźni	518
	bez dysleksji rozwojowej	1138
	z dysleksją rozwojową	142
Obywatele Ukrainy <sup>2</sup>		0

\* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 4 osoby – laureatów i finalistów Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

**TABELA 2.** ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	22
	słabowidzący	3
	niewidomi	0
	słabosłyszący	1
	niemysłyszący	1
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	<b>Ogółem</b>	<b>27</b>

<sup>2</sup> Dz.U. z 2024 r. poz. 167.

## Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			10 maja 2024
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			180 minut
Liczba szkół			295
Liczba zespołów egzaminatorów			3
Liczba egzaminatorów			44
Liczba obserwatorów <sup>3</sup> (§ 8 ust. 1)			7
Liczba unieważnień <sup>4</sup>	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów <sup>4</sup> (art. 44zzz)			42

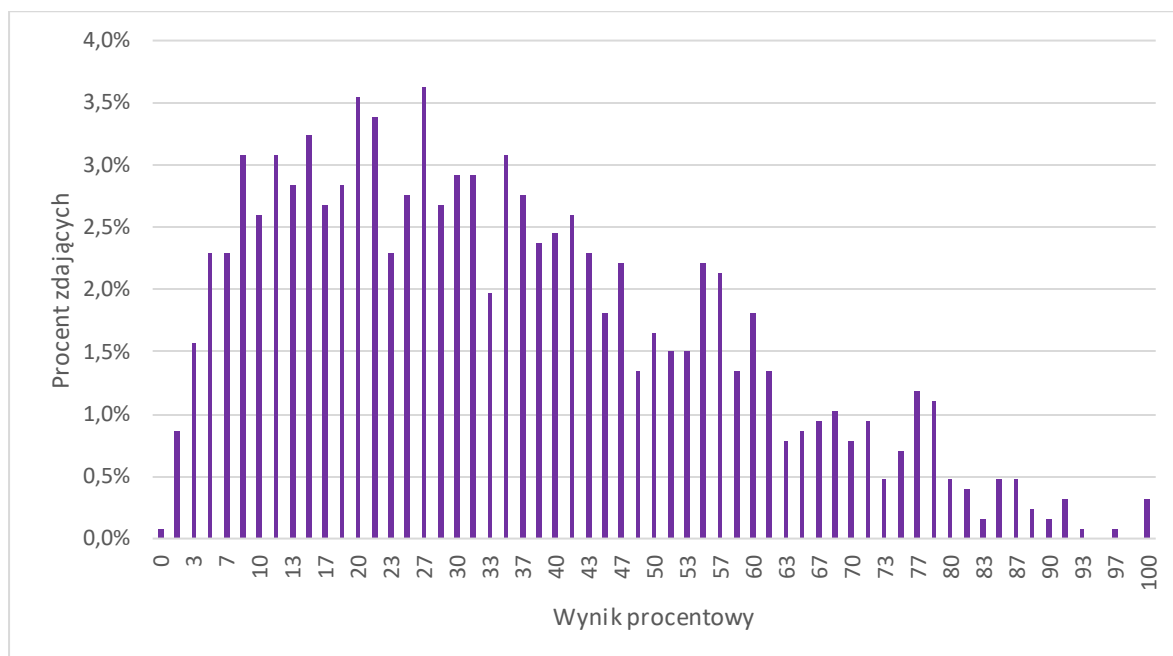
<sup>3</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

## Podstawowe dane statystyczne

### Wyniki zdających

**WYKRES 1.** ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH



**TABELA 4.** WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE\*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
<b>ogółem</b>	<b>1280</b>	<b>0</b>	<b>100</b>	<b>32</b>	<b>27</b>	<b>35</b>	<b>21</b>
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	963	2	100	37	27	38	22
z techników	308	2	92	22	8	25	17
z branżowych szkół II stopnia	9	-	-	-	-	-	-

\* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

## Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.1.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia i analizuje prawidłowości życia społecznego [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] popularnonaukowych.	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 5) Zdający wyjaśnia zasady zachowań asertywnych [...]. (SP) I. Społeczna natura człowieka. 5) Zdający [...] przedstawia różne formy zachowań asertywnych.	35
1.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia prawidłowości życia społeczno-kulturowego [...]. 4) Zdający wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym. (ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty [...] problemów życia codziennego [...].	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 5) Zdający wyjaśnia zasady zachowań asertywnych [...] i przedstawia wynikające z tego korzyści. (SP) I. Społeczna natura człowieka. 5) Zdający [...] przedstawia różne formy zachowań asertywnych.	49
2.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia prawidłowości życia społeczno-kulturowego [...]. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego [...].	(ZR) II. Różnorodność kulturowa. 3) Zdający porównuje modele socjalizacji charakterystyczne dla własnej grupy wiekowej i pokolenia rodziców; wyjaśnia zjawisko socjalizacji odwróconej. (ZP) I. Człowiek i społeczeństwo. 5) Zdający wyjaśnia charakter procesu socjalizacji [...].	78
2.2.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia i analizuje prawidłowości życia społecznego oraz wybrane współczesne procesy społeczne. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia społecznego [...].	(ZP) I. Człowiek i społeczeństwo. 5) Zdający wyjaśnia charakter procesu socjalizacji [...].	65
3.1.	(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością [...] interpretacji innych źródeł [...].	(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].	40
3.2.			50
4.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...].	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 3) Zdający wyjaśnia zjawisko alienacji oraz analizuje jego przyczyny i skutki.	51



4.2.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie.</p> <p>(ZR) 4) Zdający wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym.</p> <p>(ZP) 6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych.</p> <p>(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.</p> <p>5) Zdający diagnozuje problemy społeczno-polityczne na poziomie [...] globalnym.</p>	<p>(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie.</p> <p>3) Zdający wyjaśnia zjawisko alienacji oraz analizuje jego przyczyny i skutki.</p> <p>(ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe.</p> <p>3) Zdający wyjaśnia pojęcie globalizacji i wykazuje jej formy i skutki w sferze [...] społeczeństwa; [...] przedstawia najważniejsze wyzwania związane z procesem globalizacji.</p>	35
5.1.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 2) Zdający analizuje [...] działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>(ZP) 2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...].</p> <p>(ZP) 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społecznego, w tym politycznego.</p>	<p>(ZR) VI. Społeczeństwo obywatelskie i kultura polityczna.</p> <p>4) Zdający porównuje status prawny stowarzyszeń, fundacji i organizacji pożytku publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>1) Zdający przedstawia rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych [...].</p>	39
5.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski [...].</p>	<p>(ZR) VI. Społeczeństwo obywatelskie i kultura polityczna.</p> <p>3) Zdający [...] przedstawia specyfikę think-tanków.</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>1) Zdający przedstawia rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych [...].</p>	37
6.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne, w tym etniczne, we współczesnym świecie.</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski [...].</p> <p>(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.</p> <p>4) Zdający dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego.</p>	<p>(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego.</p> <p>8) Zdający przedstawia [...] modele polityki wobec imigrantów (unifikacja / asymilacja, integracja [...]) w państwach Europy.</p> <p>9) Zdający przedstawia [...] różne modele polityki wobec [wybranych rdzennych] grup.</p> <p>10) Zdający wyjaśnia kwestię akulturacji i asymilacji grup mniejszościowych, w tym migranckich; wykazuje, że rodzaj stosowanej polityki państwa w różnym stopniu i kierunku wpływa na te zjawiska.</p> <p>(SP) VIII. Wspólnoty narodowe/etniczne i ojczyzna.</p> <p>5) Zdający uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską [...]) [...].</p>	38

6.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne, w tym etniczne, we współczesnym świecie. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] wybranych tekstów z zakresu nauk społecznych.	(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego. 1) Zdający przedstawia różne koncepcje narodu (polityczną i etniczno-kulturową) [...]. (SP) VIII. Wspólnoty narodowe/etniczne i ojczyzna. 2) Zdający wyjaśnia, czym obywatelstwo różni się od narodowości [...].	39
7.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający charakteryzuje kwestię praw człowieka [...]. 7) Zdający [...] wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego [ładu międzynarodowego] stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.	(ZR) XII. Prawa człowieka i ich ochrona międzynarodowa. 1) Zdający [...] rozróżnia generacje praw człowieka [...]. (ZR) XIII. Ład międzynarodowy 21) Zdający przedstawia cele działania [...] Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury.	12
7.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający analizuje różnorodne [...] zachowania społeczno-polityczne [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] oraz interpretacji innych źródeł [...].	(ZR) II. Różnorodność kulturowa. 7) Zdający wyjaśnia znaczenie obrzędów przejścia i wykazuje ich obecność w polskiej kulturze współczesnej. 8) Zdający wykazuje obecność tradycyjnej obrzędowości dorocznej w polskiej kulturze współczesnej.	42
8.1.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].	(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 2) Zdający [...] przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego [...] w Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.	37
8.2.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.	(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 2) Zdający charakteryzuje formy demokracji bezpośredniej; przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego [...] w Rzeczypospolitej Polskiej. 4) Zdający [...] wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...]. 5) Zdający [...] przedstawia kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...].	15

8.3.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].</p>	<p>(ZR) XV. Polska polityka zagraniczna.</p> <p>2) Zdający wyjaśnia [...] skutki europeizacji polskiej polityki zagranicznej.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p> <p>(SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>2) Zdający [...] wymienia referenda ogólnokrajowe, których wyniki były wiążące [...].</p>	53
9.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>2) Zdający analizuje różnorodne postawy [...] społeczno-polityczne [...].</p> <p>8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] popularnonaukowych oraz interpretacji innych źródeł (np. wykresy i schematy) z zakresu przedmiotu.</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja.</p> <p>6) Zdający porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej.</p> <p>11) Zdający analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej.</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].</p>	40
9.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>2) Zdający analizuje różnorodne postawy [...] społeczno-polityczne [...].</p> <p>8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością [...] interpretacji innych źródeł (np. wykresy i schematy) [...].</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja.</p> <p>6) Zdający porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej.</p> <p>7) Zdający porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej.</p> <p>(ZR) VII. Rywalizacja o władzę.</p> <p>2) Zdający wyjaśnia związki między partiami politycznymi a społeczeństwem [...].</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].</p>	31
10.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>2) Zdający [...] charakteryzuje [...] formy demokracji [...].</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>(SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający [...] przedstawia zasady wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	26

10.2.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową [...].</p> <p>(ZP) 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>(ZR) VII. Rywalizacja o władzę.</p> <p>9) Zdający [...] porównuje systemy wyborcze obowiązujące w wyborach w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>(SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający [...] przedstawia zasady wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	15
11.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>4) Zdający charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) [...].</p> <p>6) Zdający [...] podaje przykłady państw z parlamentem [...] dwuizbowym.</p>	27
11.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego.</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>4) Zdający [...] wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>2) Zdający [...] przedstawia procedurę ustawodawczą.</p>	25
12.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>2) Zdający przedstawia, odwołując się do współczesnych przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna) [...].</p>	26
12.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>7) Zdający wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu [...].</p> <p>8) Zdający charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa [...].</p>	23

12.3.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy. 5) Zdający charakteryzuje systemy polityczne z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy [...].</p>	29
13.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>8) Zdający przedstawia organy stanowiące i wykonawcze samorządu terytorialnego na poziomie gminy i miasta na prawach powiatu [...] w Rzeczypospolitej Polskiej; charakteryzuje kompetencje tych organów i zależności między nimi.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p> <p>(SP) VI. Społeczność lokalna. 3) Zdający wymienia organy stanowiące i wykonawcze w gminie (mieście/dzielnicy); przedstawia, jak są one wybierane [...].</p>	34
13.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego.</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja. 16) Zdający [...] rozważa, na ile polska demokratyzacja przełomu lat 80. i 90. XX wieku miała charakter reformy, a na ile – rewolucji.</p> <p>(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 8) Zdający wyjaśnia instytucje prawne części ogólnej prawa cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej ([...] osoba prawna; czynności prawne [...]).</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p>	40

14.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego [...], krytycznie je analizuje [...].</p> <p>(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego [...].</p>	<p>(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 11) Zdający analizuje kazusy z zakresu prawa rzeczowego i spadkowego.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne. 4) Zdający wyjaśnia podstawowe instytucje prawne części ogólnej prawa cywilnego i prawa zobowiązaniowego w Rzeczypospolitej Polskiej (osoba fizyczna, zdolność prawna a zdolność do czynności prawnych, [...] zobowiązanie). 5) Zdający wyjaśnia podstawowe instytucje prawne prawa rzeczowego i spadkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (własność, formy nabycia własności, spadek, dziedziczenie [...]).</p>	40
14.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p>	<p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo cywilne [...]; wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy [...].</p>	57
15.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego [...].</p>	<p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne. 13) Zdający wyjaśnia, jak można korzystać w Rzeczypospolitej Polskiej z dokumentacji gromadzonej w urzędach [...].</p> <p>(SP) VI. Społeczność lokalna. 3) Zdający przedstawia, jak zorganizowany jest urząd gminy [...].</p> <p>(SP) VII. Społeczność regionalna. 3) Zdający wymienia organy stanowiące i wykonawcze samorządu powiatowego [...]; przedstawia, jak są one wybierane [...].</p>	33
15.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający wyjaśnia specyfikę praw i wolności człowieka [...].</p>	<p>(ZP) IV. Prawa człowieka i ich ochrona. 1) Zdający wymienia „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(SP) IV. Prawa człowieka. 5) Zdający wymienia prawa i wolności polityczne zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	36

16.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych.</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego; wykazuje zmieniającą się rolę tej organizacji od lat 90. XX wieku.</p> <p>(ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 10) Zdający przedstawia [...] cele [...] Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego; ocenia wpływ tej organizacji na utrzymanie pokoju międzynarodowego [...].</p>	25
16.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].</p>	<p>(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 12) Zdający charakteryzuje na przykładach najczęściej stosowane sposoby rozwiązywania długotrwałych konfliktów między narodami i państwami.</p> <p>13) Zdający wyjaśnia pojęcia [...] interwencji humanitarnej oraz misji pokojowej; podaje ich przykłady z różnych części świata [...].</p> <p>20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego [...].</p> <p>(ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 7) Zdający charakteryzuje cele i najważniejsze organy Organizacji Narodów Zjednoczonych (Zgromadzenie Ogólne, Rada Bezpieczeństwa [...]); przedstawia jej wybrane działania [...].</p>	21
16.3.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.</p>	<p>(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 8) Zdający przedstawia konflikty międzynarodowe i etniczne w nieunijnej części Europy; lokalizuje je, wyjaśnia ich przyczyny i konsekwencje.</p> <p>20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego [...].</p>	27
17.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].</p>	<p>(ZR) XIV. Integracja europejska. 6) Zdający przedstawia podział kompetencji pomiędzy Komisją i Radą [...].</p>	19

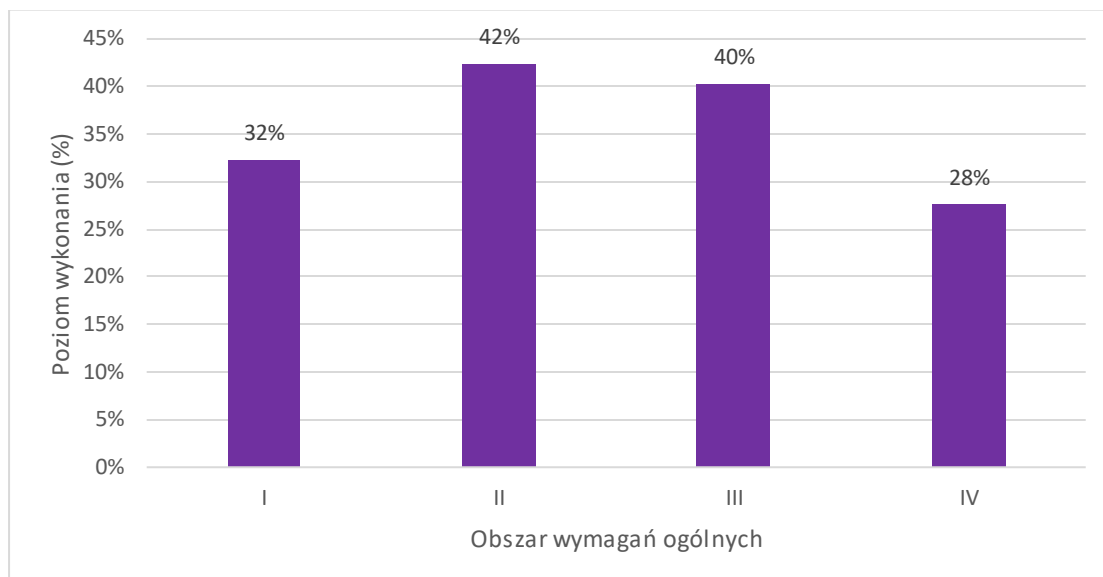
17.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].	(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 6) Zdający [...] przedstawia formy prawa wtórnego Unii Europejskiej i ich miejsce w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 8) Zdający wymienia obowiązujące akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej [...].	46
17.3.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].	(ZR) XIV. Integracja europejska. 6) Zdający przedstawia integrację w ramach Unii Europejskiej [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 8) Zdający lokalizuje jej [Unii Europejskiej] państwa członkowskie [...].	22
17.4.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający charakteryzuje kwestię praw człowieka i ich międzynarodowej ochrony. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 16) Zdający charakteryzuje [...] działania [...] Rady Europy. (ZP) IV. Prawa człowieka i ich ochrona. Zdający: 3) Zdający uzasadnia znaczenie Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w kontekście Europejskiego Trybunału Praw Człowieka [...].	16
18.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego [...].	(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego. 7) Zdający przedstawia wielowarstwowość tożsamości narodowej na przykładzie [...] Królestwa Hiszpanii [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 4) Zdający przedstawia konflikty etniczne na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej; lokalizuje je [...].	46
18.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 7) Zdający wyjaśnia problem separatyzmów i odnosi go do prawa międzynarodowego [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 1) Zdający przedstawia [...] podstawowe zasady prawa międzynarodowego ([...] integralności terytorialnej, [...] nienaruszalności granic).	10



19.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] oraz interpretacji innych źródeł [...].</p> <p>(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje przypadki [...] łamania prawa oraz wybiera odpowiednie mechanizmy dochodzenia tych praw.</p> <p>(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie. 5) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz.</p>	<p>(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 7) Zdający przedstawia strukturę sądu rejonowego, okręgowego [...].</p> <p>20) Zdający stosuje w analizie przypadku podstawowe instytucje prawa karnego w Rzeczypospolitej Polskiej (odpowiedzialność [...] karna, [...] przestępstwo, występki [...]).</p> <p>21) Zdający przedstawia kary [...] unormowane w [...] Kodeksie karnym w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>22) Zdający [...] pisze akt oskarżenia prywatnego.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy; interpretuje przepisy prawne.</p> <p>11) Zdający przedstawia przebieg postępowania karnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczące w nim strony; wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze [...].</p>	28
-----	---	---	----

20.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie.</p> <p>(ZR) 2) Zdający analizuje różnorodne postawy i zachowania społeczno-polityczne oraz działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>(ZR) 4) Zdający wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym.</p> <p>(ZR) 8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZP) 2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający pozyskuje i wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski i formułuje opinie.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] z zakresu nauk społecznych.</p> <p>4) Zdający wykorzystuje informacje do tworzenia własnej złożonej wypowiedzi oraz rozważania różnych rozwiązań w obszarze społeczno-politycznym.</p> <p>(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.</p> <p>3) Zdający analizuje i wyjaśnia złożone problemy społeczne [...] oraz szuka ich rozwiązań [...].</p> <p>7) Zdający formułuje hipotezy dotyczące ważnych problemów społecznych.</p> <p>(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie.</p> <p>2) Zdający tworzy strategię argumentowania [...].</p>	<p>(ZR) III. Struktura społeczna i problemy społeczne.</p> <p>1) Zdający podaje przykłady i wyjaśnia uwarunkowania pionowej i poziomej ruchliwości społecznej.</p> <p>5) Zdający porównuje skalę nierówności społecznych w Rzeczypospolitej Polskiej [...], wyjaśniając związek między nierównościami społecznymi a nierównością szans życiowych.</p> <p>6) Zdający charakteryzuje wybrany problem życia społecznego w Rzeczypospolitej Polskiej; rozważa różne możliwości jego rozwiązania.</p> <p>(ZR) XII. Prawa człowieka i ich ochrona międzynarodowa.</p> <p>4) Zdający [...] rozważa dylematy związane z prawami socjalnymi i sposobem ich realizacji przez państwo.</p> <p>(ZP) I. Człowiek i społeczeństwo.</p> <p>6) Zdający [...] rozpoznaje przyczyny, przejawy i skutki nietolerancji i stygmatyzacji oraz przedstawia możliwe sposoby przeciwstawiania się tym zjawiskom.</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>1) Zdający [...] charakteryzuje działalność wybranych organizacji [pozarządowych] w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>2) Zdający przygotowuje materiał [...] na temat działań [...] grupowych w życiu publicznym.</p> <p>(ZP) VI. Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający przedstawia działania w celu ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego [...].</p> <p>4) Zdający [...] wyjaśnia, w jaki sposób podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.</p>	44
-----	---	--	----

**WYKRES 2.** POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH  
(WEDŁUG ZADAŃ SPEŁNIAJĄCYCH DANE WYMAGANIE W NAJWIĘKSZYM STOPNIU)



## Komentarz

Szczegółowe omówienie wyników i komentarz znajdują się w sprawozdaniu ogólnopolskim, dostępnym na stronie internetowej:

<https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-maturalny-w-formule-2023/wyniki-sprawozdania/>